

Liderar el Foment de la Lectura a Vic i a la comarca d'Osona

Fomentar la lectura ha estat una constant en la Biblioteca Joan Triadú. D'aquí, el naixement del programa Llegim + i del col·lectiu 1zonaLIJ.

El programa *Llegim +* és el resultat del treball de l'àmbit lectura, integrat per les biblioteques, editorials i llibreries de la ciutat així com pel Centre de Normalització Lingüística. Un àmbit que fomenta l'hàbit de la lectura entre la ciutadania de Vic, dona a conèixer els equipaments de la ciutat vinculats a la lectura i estableix sinèrgies entre agents públics i privats.

El col·lectiu 1zonaLIJ aplega professionals diversos (bibliotecàries d'Osona, l'equip del Petit Tresor i promotors culturals) per tal de reflexionar al voltant de la literatura infantil i juvenil. Sorgeix arran de les tertúlies d'aquest col·lectiu realitzades a la llibreria especialitzada El Petit Tresor.

Fomentar la lectura ha sido una constante en la Biblioteca Joan Triadú. De ahí, el nacimiento del programa Leemos + y del colectivo 1zonaLIJ.

El programa Leemos + es el resultado del trabajo del ámbito lectura, integrado por las bibliotecas, editoriales y librerías de la ciudad, así como por el Centro de Normalización Lingüística. Un ámbito que fomenta el hábito de la lectura entre la ciudadanía de Vic, da a conocer los equipamientos de la ciudad vinculados a la lectura y establece sinergias entre agentes públicos y privados.

El colectivo 1zonaLIJ reúne diferentes profesionales (bibliotecarias, el equipo del "Petit Tresor" y promotores culturales) con el fin de reflexionar alrededor de la literatura infantil y juvenil. Surge de las tertulias de dicho colectivo realizadas en la librería especializada "El Petit Tresor".

Encouraging reading has been a constant effort in Joan Triadú Library. This is the reason that the program "Llegim +" and the "1zonaLIJ" group were created.

Libraries, publishing companies, the bookshops of the city and the "Centre de Normalització Lingüística", worked together to create "Llegim +". This program encourages the citizens of Vic to adopt the habit of reading. Also, the program lets people know about the places in the city that provide books to the public and creates connections between the private and public sectors that distribute books.

The "1zonaLIJ" group is formed by different professionals (librarians from Osona, "Petit Tresor"'s team and cultural promoters) that think and discuss children's and young adult's literature. This group was created after the social gatherings of this collective in the specialised bookshop "El Petit Tresor".

**SEMINARI
D'EXPERIÈNCIES '20
EL FUTUR ÉS NOSTRE**

Paraules clau: foment, lectura, Joan Triadú, Llegim +, editorials, biblioteques, llibreries, Centre de Normalització Lingüística, Vic, 1zonaLIJ.

Palabras clave: fomento, lectura, Joan Triadú, Leemos +, editoriales, bibliotecas, librerías, Centro de Normalización Lingüística, Vic, 1zonaLIJ.

Key words: encouraging, reading, Joan Triadú, Read +, publishing companies, bookshops, Centre de Normalització Lingüística, Vic, 1zonaLIJ.

Nom autora: Ester Farrés Sucarrat

Càrrec: Directora biblioteca

Lloc de treball: Biblioteca Joan Triadú

Adreça postal: C/Arquebisbe Alemany, 5. 08500 Vic

Adreça correu electrònic de l'autora: farresse@diba.cat

Pàgina web Biblioteca Joan Triadú: www.bibliotecavic.com

Introducció

La missió de la Biblioteca Joan Triadú és fomentar el gust per la lectura i l'accés crític a la informació i al coneixement, esdevenint un agent prescriptor enmig de l'allau informatiu de la societat actual. Aquest treball de la biblioteca per fomentar la lectura s'ha reflectit en la realització d'activitats adreçades als diferents sectors de la població (hores del conte, clubs de lectura, laboratoris de lectura, programa Debat a bat, bibliolabs, etc.) així com en el programa de foment de la lectura que adrecem als centres escolars (escoles bressol, educació primària i secundària), de la ciutat de Vic. La Biblioteca treballa amb els centres educatius del territori així com amb els diferents agents de la ciutat i de la comarca d'Osona, conscients que només a través de la col·laboració podrem optimitzar els nostres recursos, crear vincles i xarxes de contactes que permetin augmentar la visibilitat de la biblioteca dins la comunitat, i crear i desenvolupar nous serveis que, sense la cooperació, seria impossible. En aquest sentit, la Biblioteca pretén oferir una programació d'activitats diversificada, de manera coordinada amb altres agents culturals locals i comarcals, amb dues finalitats: formar nous públics per augmentar el nombre d'usuaris que

SEMINARI D'EXPERIÈNCIES '20 EL FUTUR ÉS NOSTRE

accedeixen a la informació i al coneixement, i projectar els seus interessos i hàbits culturals. Fruit d'aquest treball a favor del foment de la lectura i de la col·laboració amb els ens locals i comarcals han nascut dues iniciatives, una de local i l'altra de comarcal, que presentem a les 16enes Jornades Catalanes d'Informació i Documentació: el programa *Llegim +* i la creació del col·lectiu 1zonaLIJ.

El programa *Llegim +*

Antecedents

El programa *Llegim +* és una iniciativa local, que sorgeix en el marc del Pla d'Acció Cultural de Vic (2018-2025). El diagnòstic realitzat per elaborar el Pla d'Acció Cultural (PAC) va permetre definir la realitat cultural i detectar les necessitats culturals de la ciutat a través de l'anàlisi sociodemogràfica i territorial, l'estudi dels sectors i equipaments culturals, l'avaluació de la programació i els recursos. Alhora va permetre elaborar propostes que permetessin optimitzar, incrementar i ordenar les iniciatives culturals del municipi en funció de les seves característiques i de la seva evolució, preveient les necessitats presents i futures. El PAC va posar de manifest que el model organitzatiu de cultura a Vic és de caire descentralitzat, de manera que les responsabilitats executives es transfereixen a ens autònoms, que capitalitzen aquestes transferències. Així, el repte del model organitzatiu de la cultura a Vic és el de garantir que la visió, els objectius i els resultats dels diferents ens autònoms s'alineïn en un projecte global de ciutat, de cultura i de política cultural. El sistema cultural de Vic es basa en la interacció dels diferents agents que, actuant des dels àmbits respectius, acaben conformant la dinàmica cultural de la ciutat. Aquesta diversitat d'agents fa indispensable crear espais de confluència on es puguin crear dinàmiques de concertació i, a partir d'aquí, establir dispositius que facilitin la participació i la implicació de les diferents entitats i equipaments en la governança de la cultura a la ciutat. El PAC va detectar també la mancança, pel que fa als serveis de cultura de la ciutat, d'una posició directiva que lideri, en clau estratègica, les polítiques i l'acció cultural de la ciutat, una figura que s'encarregui de la coordinació i dinamització dels agents culturals locals i una estructura tècnica que doni suport a la seva acció i desenvolupi funcions d'assessorament, acompanyament en la captació de recursos i prestació de serveis logístics. El sistema cultural de la ciutat no disposa d'un marc operatiu de governança dels sistemes culturals locals i d'aquí la necessitat d'enfortir la relació entre la multiplicitat d'agents que intervenen en la dinamització de la vida cultural a la ciutat. Es palesa una manca de connectivitat en les xarxes d'actors, fet que dificulta la capacitat d'actuació d'aquests i obstaculitza el desenvolupament cultural local. El PAC ha detectat dificultats associades a deficiències de coordinació, col·laboració i comunicació entre els agents culturals locals en tant que promotors i productors de cultura i entre la producció cultural que emana d'aquests agents i la seva recepció per part de la ciutadania. L'anàlisi dels ens i equipaments, els recursos i les dinàmiques culturals de la ciutat va permetre obtenir una mirada sectorial de la cultura a Vic i va derivar en la creació de cinc àmbits d'actuació: Arts escèniques i música, Arts visuals, Patrimoni cultural, Lectura pública, i Cultura d'arrel popular i tradicional.

Cada àmbit, integrat per agents públics i privats de la ciutat, és coordinat per un dels membres de les entitats i equipaments que formen aquell àmbit concret, que ha rebut l'encàrrec, per part de l'Ajuntament, de fomentar el treball conjunt entre agents públics i privats de cada àmbit.

Desenvolupament del Programa

L'àmbit lectura, un dels àmbits sorgits del Pla d'Acció Cultural de Vic, està integrat per les biblioteques, llibreries i editorials de la ciutat: la Biblioteca Joan Triadú, la Biblioteca de la UVIC-UCC, la Biblioteca del Seminari, Gràfiques Diac, Eumo Editorial, Llibreria Abacus, Llibreria Anglada, El Cafè de les Lletres, Costa Llibreter, Llibreria Gomets, Llibreria Foster & Wallace, Llibreria Martina, Llibreria Mater, Muntanya de Llibres, El Petit Tresor, així com per dues entitats més relacionades amb la lectura com són el Centre de Normalització Lingüística d'Osona i Espais Escrits. L'àmbit lectura està coordinat per la directora de la Biblioteca Joan Triadú. Els seus objectius són:

- Fomentar l'hàbit de la lectura entre la ciutadania de Vic.
- Fer present la lectura en els diferents espais de la ciutat.
- Donar a conèixer els equipaments de la ciutat vinculats a l'àmbit de la lectura.
- Establir sinèrgies entre agents públics i privats de l'àmbit de la lectura.

El juny de 2018, amb l'aprovació del PAC pel Ple municipal, es va rebre l'encàrrec de l'Ajuntament d'analitzar, de cara l'any 2019, la possibilitat de teixir un projecte o una activitat conjuntament que beneficiés les entitats i la ciutadania. Aquell mateix juny, l'àmbit lectura iniciava la primera, d'un seguit de reunions, que acabarien en l'elaboració del Programa *Llegim +*.

El Programa *Llegim +* neix amb la voluntat d'esdevenir un programa d'activitats de foment de la lectura anual, d'aquí que *Llegim +* sigui el títol genèric del programa, que anirà acompanyat d'un títol complementari, en funció del públic al qual s'adreça el programa aquell any en concret, o del gènere literari que es vulgui promocionar. La primera edició del Programa, que va tenir lloc l'any 2019, es va anomenar *Llegim +... per començar*, en la mesura que es tractava de la primera edició del programa i s'adreçava a les famílies amb filles/s d'entre 6 i 12 anys.

Durant una setmana, la del 25 al 31 de març de 2019, els integrants de l'àmbit lectura vam organitzar diferents activitats de foment de lectura, des d'exposicions a hores del conte, tallers de còmic, tallers per acostar l'art als infants, etc. Aquesta setmana d'activitats, en què cada dia hi havia com a mínim una activitat relacionada amb la lectura, es va concloure amb una festa final, que va tenir lloc el diumenge 31 de març a la Biblioteca Joan Triadú i al parc adjacent a la Biblioteca, el parc de la Bassa dels Hermanos.

El cost d'aquesta setmana d'activitats va ser assumit pels diferents membres de l'àmbit, amb el suport de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Vic. Els integrants de l'àmbit van assumir el cost de l'activitat organitzada per cadascun d'ells mentre que la Regidoria de Cultura va assumir el cost del disseny i de la impressió del programa de difusió de les activitats així com el cost de les activitats realitzades a la festa de cloenda de la setmana *Llegim + ... per començar*. La difusió del programa va comptar, a més, amb la col·laboració de la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament de

SEMINARI D'EXPERIÈNCIES '20 EL FUTUR ÉS NOSTRE

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

Vic ja que el programa es va fer arribar a totes les escoles i, a través d'aquestes, a totes les famílies amb fills/es d'edats compreses entre els 6 i els 12 anys.

Roda de premsa de la primera edició del Programa *Llegim Més*.

Al llarg de l'any 2019, l'àmbit lectura va continuar treballant per de fomentar la lectura i convertir Vic en una ciutat lectora. Va néixer, així, la segona edició del Programa *Llegim +... amb els adolescents*, un programa que es va desenvolupar del 22 al 28 de febrer de 2020 i es va adreçar concretament a les noies i als nois d'entre primer i segon d'ESO, és a dir, d'edats compreses entre els 12 i 14 anys. En aquesta edició el format del Programa ha estat totalment diferent en la mesura que ens adreçàvem a un públic també diferent. Així, en aquesta segona edició del Programa, hem organitzat una gimcana, *l'Operació rescat*, ideada i creada per Teresa Saborit, escriptora i dinamitzadora de la creació literària en català. Des del divendres 22 de febrer, a les 18:00 h., fins a les 14:00 h. del dissabte 29 de febrer, els participants en la gimcana vam haver de visitar els diferents espais de la ciutat de Vic relacionats amb la lectura ja que, a cadascun d'ells, trobaven una pista que els acabaria conduint a la Biblioteca Joan Triadú, on finalitzava la gimcana. Alhora es va organitzar una xerrada, a càrrec de Joan Portell, sobre com fomentar la lectura entre els adolescents, adreçada a famílies amb filles/s adolescents, professorat de secundària, bibliotecaris d'àrees juvenils i altres professionals que treballen amb els adolescents i/o estan interessats per aquest tema. Les fotografies següents il·lustren la dinàmica de la gimcana: la primera fotografia correspon a un participant (el que va resultar guanyador) a la llibreria Mater; la segona fotografia reflecteix la resolució de l'enigma final per part d'un equip format per 2 noies de primer d'ESO; i la darrera fotografia correspon a l'entrega de premis a l'Espai Romeu de la Biblioteca Joan Triadú, per part de la regidora de cultura, Susagna Roura, de la propietària de la Llibreria Mater i de la directora de la Biblioteca Joan Triadú, Ester Farrés.

Col·legi Oficial de Bibliotecaris-
Documentalistes de Catalunya

Via Augusta, 56
08006 Barcelona

Tel. 93 319 76 75
Fax 93 319 78 74

cobdc@cobdc.org
www.cobdc.org

SEMINARI D'EXPERIÈNCIES '20 EL FUTUR ÉS NOSTRE

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

Conclusions

Vic és una ciutat que té 7 llibreries, una de les quals està especialitzada en literatura infantil i juvenil, una altra especialitzada en llibres antics i vells, una de segona mà, una altra especialitzada en muntanya i viatges (tot i que també una part generalista i infantil), i la resta de tipus generalista. Alhora hi ha a la ciutat una presència significativa del sector editorial, tant pel que fa a llibres com a premsa escrita i continguts multimèdia, que desenvolupa un paper fonamental en la configuració de la realitat cultural local, en donar sortida a les produccions locals. Pel que fa a les biblioteques, hi ha una biblioteca pública -la Joan Triadú i la de l'Institut del Teatre així com la dels Habitatges Montseny-, i biblioteques privades -la Biblioteca del Campus de Miramargès. UVic-UCC, la Biblioteca de la Torre dels Frares. UVic-UCC, Dixit Vic Centre de Documentació de Serveis Socials. UVic-UCC, la Biblioteca Episcopal-, i la Biblioteca Daniel Giralte-Miracle, de l'Escola d'Art i Superior de Disseny de Vic. Al costat d'aquests equipaments, trobem el Centre de Normalització Lingüística d'Osona, que té l'objectiu de facilitar el coneixement del català i afavorir-ne l'ús en tots els àmbits, així com els Espais Escrits a Osona, que vetlla i promou la lectura i els estudis dels escriptors patrimonials de la literatura osonenca.

Col·legi Oficial de Bibliotecaris-
Documentalistes de Catalunya

Via Augusta, 56
08006 Barcelona

Tel. 93 319 76 75
Fax 93 319 78 74

cobdc@cobdc.org
www.cobdc.org

SEMINARI D'EXPERIÈNCIES '20 EL FUTUR ÉS NOSTRE

Biblioteques, llibreries, editorials, Centre de Normalització Lingüística d'Osona i Espais Escrits a Osona hem començat, en el marc del Pla d'Acció Cultural de Vic (2018-2025) a treballar conjuntament pel foment de la lectura i per convertir Vic en una ciutat lectora. De moment, el nostre treball ha fructificat en el Programa Llegim +, amb el desig i la voluntat que aquest treball, amb el suport de l'administració municipal, acabi també portant a l'elaboració d'un Pla de lectura a la ciutat i d'altres actuacions relacionades amb la lectura. Queda encara camí per recórrer, començant per incorporar a l'àmbit lectura biblioteques com la Biblioteca de l'Escola d'Art i Superior de Disseny de Vic així com les altres biblioteques escolars de la ciutat (tant de centres de primària com de secundària), per elaborar un Pla de lectura de Vic, que recolzi els plans lectors existents als centres escolars de la ciutat, però biblioteques, llibreries i editorials de la ciutat, amb el Centre de Normalització Lingüística i els Espais Escrits hem creat una autèntica xarxa de col·laboració, que avança amb pas ferm per fomentar la lectura entre les ciutadanes i els ciutadans de Vic.

El col·lectiu 1zonaLIJ

Antecedents

En tant que biblioteca central comarcal, la direcció de la Biblioteca Joan Triadú coordina les biblioteques d'Osona, alhora que promou el treball col·laboratiu, per tal d'optimitzar els recursos de les biblioteques de la comarca, donar una major visibilitat als diferents equipaments bibliotecaris (11 biblioteques i 3 bibliobusos) i desenvolupar nous projectes i serveis possibles gràcies a la cooperació. Així, han anat sorgint iniciatives diverses per compartir i intercanviar coneixement, informació, experiències i bones pràctiques entre les i els professionals de les biblioteques de la comarca.

En aquest escenari hem d'emmarcar el treball realitzat per les professionals responsables de les àrees infantils així com per aquelles professionals que, malgrat no estar a l'àrea infantil de la biblioteca, estan interessades en l'àmbit de la literatura infantil i juvenil (d'ara en endavant LIJ). De la necessitat de buscar un espai on intercanviar reflexions i coneixement al voltant de la LIJ van sorgir les tertúlies a El Petit Tresor, una llibreria de Vic, especialitzada en literatura per a infants i joves, a semblança d'altres exemples coneguts com el de la Llibreria Al·lots. La proposta, que va sorgir de professionals de la Biblioteca Caterina Figueras (Tona) va ser ben acollida per les professionals de la comarca i per l'equip de la llibreria. Naixien així les tertúlies mensuals al Petit Tresor, on ens apleguem bàsicament professionals bibliotecàries de la comarca d'Osona, rondallaires i alguna promotora cultural. Un cop al mes, el dilluns a primera hora de la tarda, ens trobem al Petit Tresor per reflexionar, debatre, intercanviar opinions, conèixer novetats editorials, tenir notícia de diferents esdeveniments relacionats amb la LIJ, etc., professionals vinculats al món de la literatura infantil i juvenil.

Naixement del col·lectiu

Després de 3 anys de trobades mensuals a la llibreria El Petit Tresor va sorgir la necessitat de constituir-nos com a col·lectiu per tal de donar visibilitat al treball que estàvem realitzant. Naixia, d'aquesta manera, 1zonaLIJ, un col·lectiu integrat, actualment, per l'equip de la llibreria El Petit Tresor, professionals de les Biblioteques d'Osona i alguna promotora cultural. Un col·lectiu que està obert a l'entrada de nous professionals: mestres de primària, professors de secundària i qualsevol professional interessat en l'àmbit de la literatura per a infants i joves.

Decidida la constitució del col·lectiu, vam encarregar a l'il·lustrador vigatà, Christian Inaraja, el disseny del logotip que ens havia de definir com a col·lectiu. El cost del disseny el va assumir la

**SEMINARI
D'EXPERIÈNCIES '20
EL FUTUR ÉS NOSTRE**

Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, que dona suport econòmic al treball realitzats pels diferents grups que hi ha a cadascuna de les comarques de la província de Barcelona.

Fotografia realitzada a la Biblioteca Joan Triadú de Vic, pel fotògraf de *El 9 Nou*.

**SEMINARI
D'EXPERIÈNCIES '20
EL FUTUR ÉS NOSTRE**

Resultats

El col·lectiu 1zonaLIJ va publicar el seu primer treball, una guia de lectura, *Quan ja llegeixo. Propostes de lectura per a infants de 7 a 9 anys*, el desembre de 2019. La guia, que va esdevenir la carta de presentació del col·lectiu, es va publicar en format paper, per distribuir a les diferents biblioteques i escoles de primària de la comarca, però també es va realitzar en format digital per poder-la visualitzar des de la Biblioteca virtual de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona i des de les diferents webs de les biblioteques.

D'aquest treball del col·lectiu 1zonaLIJ se'n va fer ressò el diari comarcal, *El 9 Nou*, i va sortir publicada una notícia al diari del dia 10 de desembre de 2019.

L'any 2020, el col·lectiu editava una segona edició de la guia, adreçada a infants de 10 a 12 anys. Aquesta segona edició de la guia es presentava amb una nova imatge gràfica, que es vol tingui continuïtat en les successives edicions que el col·lectiu 1zonaLIJ té la voluntat de publicar per tal d'oferir recomanacions de lectures a infants de totes les edats, des que són nadons fins que arriben a l'adolescència.

De cara l'any 2021, hi ha prevista l'elaboració i publicació d'una tercera edició de la guia, en aquesta ocasió amb recomanacions de lectura per a un públic a partir de 13 anys.

**SEMINARI
D'EXPERIÈNCIES '20
EL FUTUR ÉS NOSTRE**

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

-Biblioteca Joan Triadú

<https://bibdevicinfantil.wordpress.com/2019/12/21/quan-ja-llegeixo-propostes-de-lectura-per-a-infants-de-7-a-9-anys/>

-Diputació de Barcelona. Biblioteca virtual

https://bibliotecavirtual.diba.cat/detall-guia/-/detall/7D2o/GUIA_LECTURA/10934/286409400

-Pla d'acció cultural 2018-2025 : Vic / amb el suport de] Diputació de Barcelona. Centre d'Estudis i Recursos Culturals, a iniciativa de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Vic. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2018.

També disponible en còpia digitalitzada (.pdf) al web:

https://www.diba.cat/es/web/cerc/assessorament/assessorament_docs

-Villarrodà, Jordi. "Les Biblioteques d'Osona creen una guia per a infants". El 9 Nou. (10 desembre 2012). Notícia també disponible en format digital a:

<https://el9nou.cat/osona-ripolles/cultura-i-gent/les-biblioteques-dosona-creen-una-guia-de-lectura-per-a-infants/>

